

Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

Door [Arnout Jaspers](#) - 29 juli 2023
Geplaatst in [GroenLinks](#) - [Klimaat](#) - [VN](#)

‘De tijd dat de wereld opwarmde is voorbij, nu breekt de tijd aan dat de wereld gekookt wordt. De lucht is niet meer in te ademen, de hitte is ondraaglijk.’ Aldus deze week Antonio Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

In zo’n functie, zou je denken, voel je een grote verantwoordelijkheid om niet met ondoordachte, emotionele uitspraken paniek en verwarring te zaaien. Maar daar merken we bij Guterres steeds minder van. Blijkbaar heeft ook die met grote schrikogen en het verstand op nul zitten kijken naar de alarmerende berichten in de media over hittestatistiek in Zuid-Europa, bosbranden op Rhodos en in razend tempo verdwijnend zee-ijs rond Antarctica.

Drommen toeristen blijven naar Zuid-Europa vliegen

Als het over klimaat gaat, heeft Guterres al langer alle bedachtzaamheid overboord gezet, en hij ontpopt zich meer en meer als de geschifte oudoom van Greta Thunberg. Wat moet een zinnig mens zich voorstellen bij *global boiling*? Hoezo is de lucht nu ‘*unbreathable*’ en de hitte ‘*unbearable*’?

Zelfs op Rhodos ademen ze gewoon door, en er vliegen *as we speak* drommen toeristen van West- naar Zuid-Europa om daar vakantie te vieren. Dat mag weliswaar niet van Guterres, wegens het klimaat, maar het simpele feit dat dit nog gebeurt, weerlegt Guterres’ paniekzaaijerij al. Het is trouwens ook tekenend voor de hersendode commercialisering van de media, dat zo’n verklaring meteen onder de sticker *Breaking News* op alle nieuwszenders uitgezonden wordt. Alsof *global boiling* een nieuw feit is,

Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

in plaats van een oprisping van de speechschrijver van Guterres.

Wat Guterres ook roept, de afgelopen jaren zijn er geen opzienbarende nieuwe inzichten over klimaatverandering opgedoken uit het onderzoek. Als je dan toch een trend wilt onderscheiden, dan lijken de mainstream klimaatwetenschappers nu juist optimistischer over de hypothetische kantelpunten in het klimaatsysteem. Met andere woorden: het systeem is een stuk stabielere dan velen vijf jaar geleden nog dachten.

Ondertussen worden de positieve effecten van klimaatverandering nog net zo genegeerd en weggemoffeld als altijd. De huidige hittegolven in Zuid-Europa zullen waarschijnlijk een piek in de sterfte onder kwetsbare bejaarden veroorzaken, die over een tijdje weer breed zal worden uitgemeten in de media, want 'hittesgolven zijn dodelijk!' Over minder koudedoden door zachtere winters zul je ze niet horen.

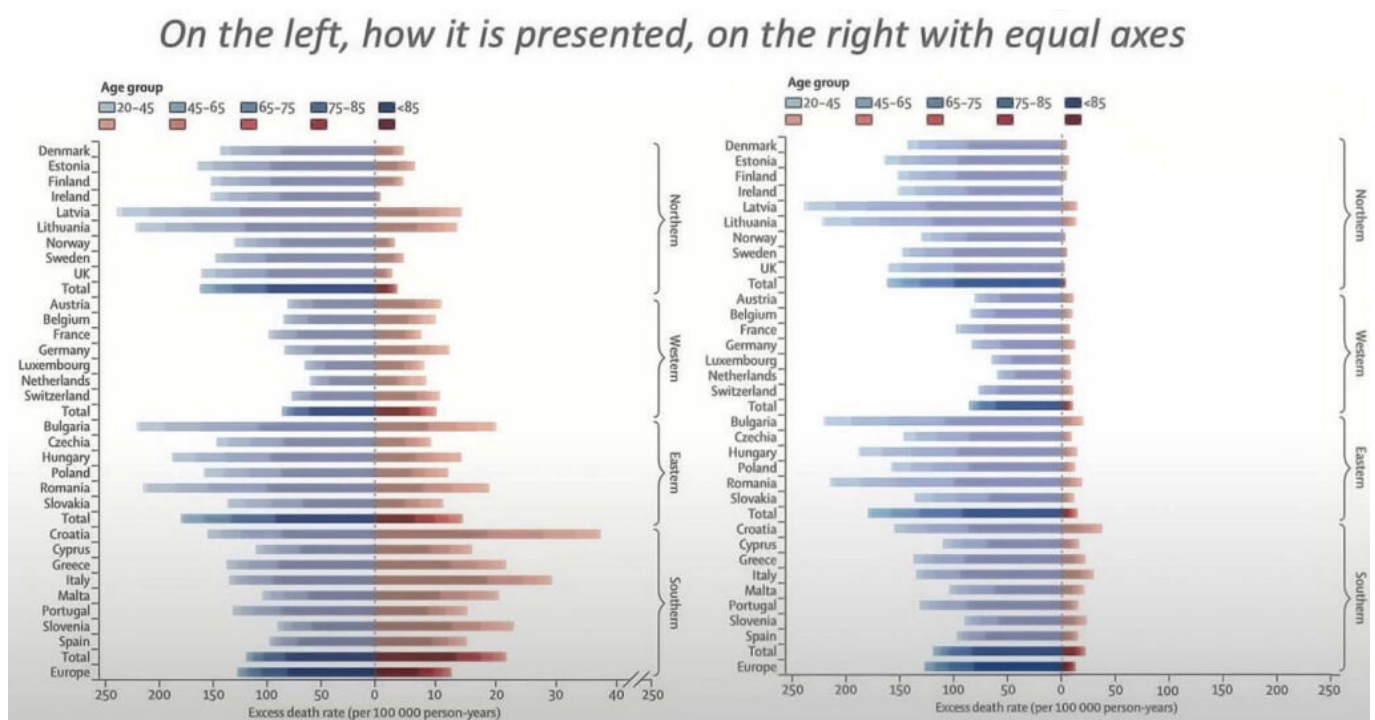
Metten met twee maten

Een schrijnend voorbeeld hoe er zelfs in wetenschappelijke bladen letterlijk met twee maten gemeten wordt, was een overzichtsartikel in de *Lancet* in maart, over hitte- en koude-doden in Europa. In onderstaande grafiek waren de hitte- en koudedoden per land uitgezet. Op het oog hielden de blauwe koude-doden en de rode hitte-doden elkaar redelijk in evenwicht (links). Maar dat was, omdat voor de koude-doden een andere schaal gebruikt was dan voor de hitte-doden, op dezelfde horizontale as!

De bekende klimaatrelativist Björn Lomborg heeft die grafiek overgetekend met blauw en rood op dezelfde schaal, en dan blijft er op een massief blok blauw nog maar een dun randje rood over (rechts). Met andere woorden: koude eist in Europa tien keer zo veel slachtoffers als hitte, zelfs in een land als Spanje of Italië.

Een warmer klimaat kan dus een stijging van het aantal hitte-doden veroorzaken (al is ook dat met simpele maatregelen grotendeels te voorkomen), maar dat gaat gepaard met een veel grotere afname van het aantal koude-gerelateerde doden.

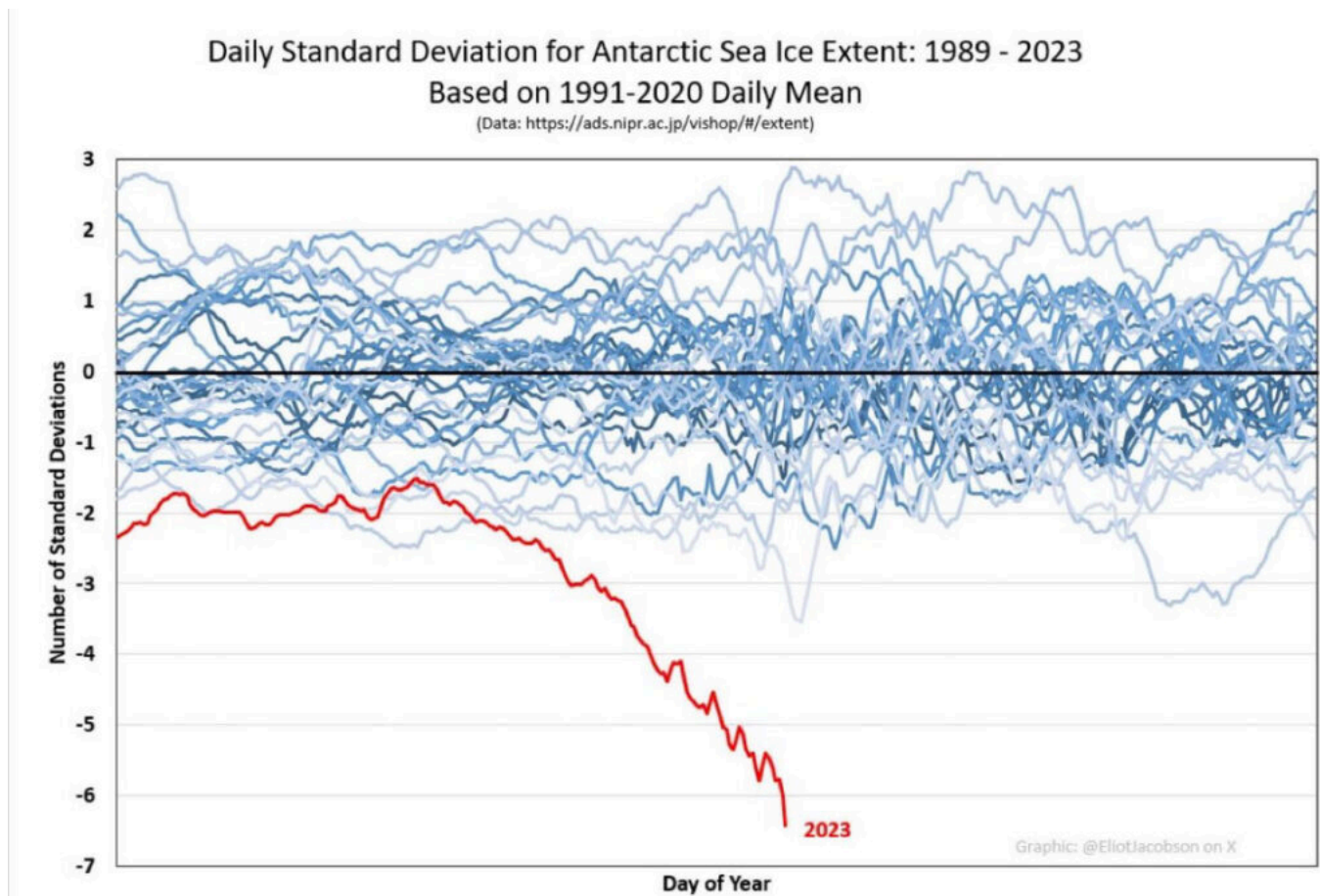
Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

The Lancet publiceerde in maart een [overzichtsartikel](#) over hitte- en koude-gerelateerde sterfte. Links: de originele grafiek, met voor hitte een veel kleinmaziger schaalverdeling dan voor koude. Rechts: dezelfde grafiek met de hitte- en koude-doden wel op dezelfde horizontale schaal.

Over de ge-restylde temperatuurkaartjes - waarop de Middellandse Zee nu de kleur van lava heeft, en Noord-Afrika oogt als een uitgebrand kampvuur - een andere keer, want de bespreking van de toestand van het zee-ijs rond Antarctica duldt geen verder uitstel. Op het zuidelijk halfrond is het nu hartje winter, en toch doet een plaatje de ronde dat lijkt aan te tonen, dat dit drijfijis in hoog tempo aan het wegsmelten is:

Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

De afwijking van de verwachte, seizoensafhankelijke omvang van het zee-ijs rond Antarctica in 2023. De blauwe lijnen geven de omvang van het ijs in vorige jaren weer. De eenheid op de verticale as is de gemiddelde afwijking van het gemiddelde (de standaard deviatie, of spreiding). Bron: <https://ads.nipr.ac.jp/vishop/#/extent>.

Over de ruim veertig jaar dat er betrouwbare gegevens beschikbaar zijn, is nog nooit zo'n enorme dip in de ontwikkeling van het zeeijs rond Antarctica gezien.

Net als veel anderen schrok GroenLinks Kamerlid Tom van der Lee zich een hoedje, en hij [tweette](#): 'Ernstige anomalie: terwijl het op #Antarctica midwinter is en het zeeijs maximaal bevroren hoort te zijn, blijft 't door hoge temperaturen smelten.'

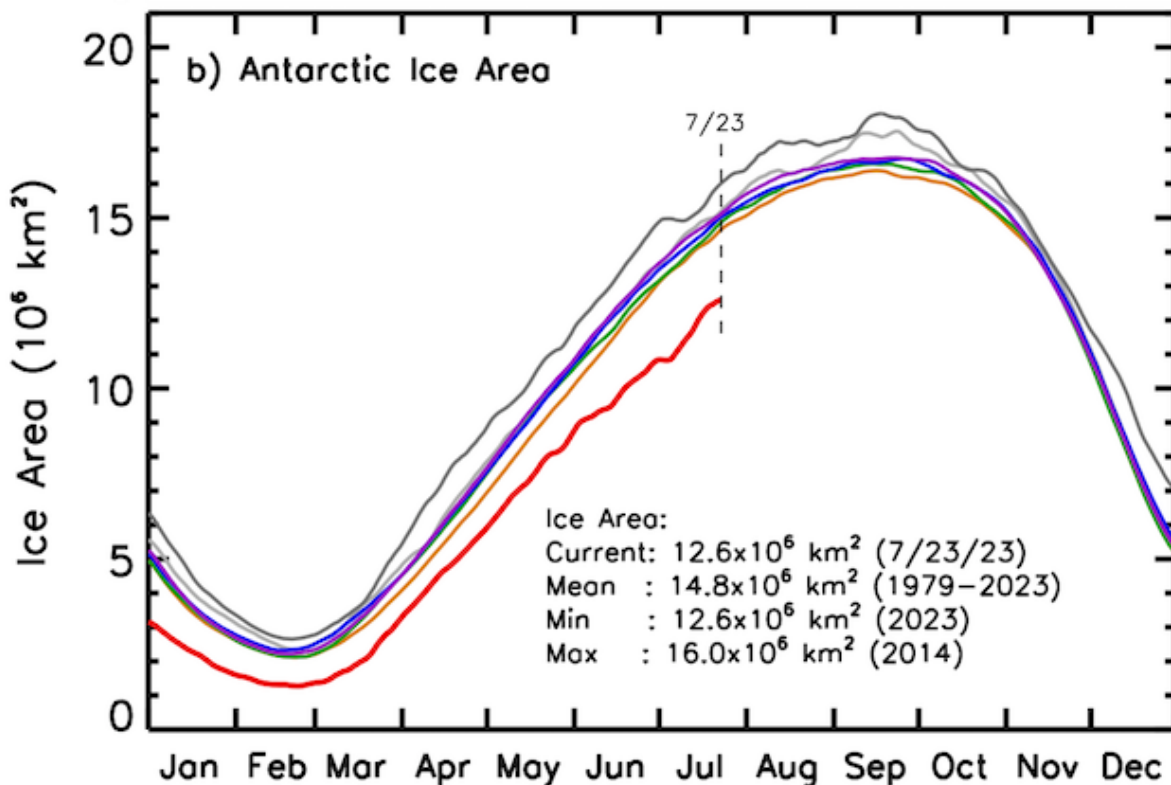
Die paniecreactie is tekenend voor de onkunde van politici en beleidsmakers, zelfs bij degenen die geacht worden iets van klimaat en milieu te snappen. Dat plaatje geeft namelijk de *anomalie in de seizoensgebonden ontwikkeling van het zee-ijs* aan, zodat je daaraan niet kunt zien of het ijs aan het smelten of aangroeien is.

Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

Zee vriest iets langzamer dicht

Wat is er nu eigenlijk aan de hand, geformuleerd op een manier die een normaal mens begrijpt? Dat laat onderstaand plaatje zien: momenteel groeit het zee-ijs rond Antarctica aan met zo'n 600.000 vierkante kilometer per week, ruim de oppervlakte van Frankrijk. Logisch: het is daar nu hartje winter en stervenskoud, 30 tot 70 graden onder nul.

De anomalie is het verschil tussen de rode en de blauwe lijn, het gemiddelde van de afgelopen veertig jaar. *De Volkskrant* kopte afgelopen week, dat er 'nog nooit zo weinig zeeijs rond Antarctica' lag. Misleiding voor het goede doel is dat: elk jaar ligt er van november tot en met april minder zeeijs rond Antarctica dan nu. Net als elke winter is de zee daar in een razend tempo aan het dichtvriezen, zij het iets langzamer dan gewoonlijk.

De seizoenscyclus van het zee-ijs rond Antarctica in de jaren 1979-2023. Op het eind van de zuidelijke zomer, in februari, is bijna al het ijs weggesmolten, op het eind van de winter, in september, is de omvang van het ijs maximaal. Bron: <https://earth.gsfc.nasa.gov/cryo/data/current-state-sea-ice-cover>

Dat de oceaan rond Antarctica dit jaar langzamer dichtvriest dan in de veertig jaar daarvoor is opmerkelijk, wetenschappelijk interessant, en ook best een feit dat als zodanig gemeld verdient te worden in de media. Maar dan wel op een manier die een normaal mens niet de stuipen op het lijf jaagt en niet de geest van politici verduistert.

Als het over klimaat gaat koesteren VN-baas Guterres en GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee hun nachtmerries

Tom van der Lee verkondigt dat het nu, midden in de winter, rond Antarctica zo warm is dat het zee-ijs daar aan het afsmelten is. Dan zou ik ook bang worden van klimaatverandering. Ik heb hem meermaals op Twitter van replek gediend, maar hij reageert niet en heeft ook zijn foutieve tweet niet gecorrigeerd. Van der Lee wordt geprezen voor zijn 'waarheidsvinding' in de Groninger gas-affaire, maar als het over klimaat gaat, moet je niet aan zijn politiek opportune nachtmerries komen.

Tot slot nog even terug naar Antonio Guterres in zijn airconditioned wolkenkrabber in New York, waar hij zelfs bij 100 meter zeespiegelstijging nog droge voeten houdt. Blijkbaar moeten elk jaar dat hij in functie is, zijn uitspraken over klimaat nog een slag extremer, dus na *global warming* en *global heating* spreekt hij nu van *global boiling*. Op datzelfde hellende vlak is *climate change* via *climate disruption* afgegleden naar *climate breakdown*. Welke superlatieven heeft de secretaris-generaal nog beschikbaar voor volgend jaar? *Global incineration*? *Climate annihilation*?

Hoog tijd voor pensioen

Als je maar lang genoeg zulke ketelmuziek produceert, word je op het wereldtoneel een clown, iemand die politici braaf aanhoren, maar als het er op aankomt compleet negeren. Net als de paus.

Iemand in zijn positie is zijn salaris alleen waard als die onder alle omstandigheden het hoofd koel houdt en zich niet gek laat maken door de waan van de dag. Hoog tijd dus dat Guterres met vervroegd pensioen gaat. Moet er niet eens een vrouw secretaris-generaal van de VN worden? We weten hier in Nederland nog wel iemand die een baan in die sector zoekt.

Wetenschapsjournalist [Arnout Jaspers](#) is schrijver van de bestseller '[De Stikstoffuik](#)'. Zijn columns verschijnen iedere zaterdag in Wynia's Week.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving, die vrij beschikbaar is voor iedereen. De donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!